

การศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาผู้สอนวิชาภาษาจีน

THE STUDY OF THE CONCEPTS OF PROFESSIONAL STANDARDS AND QUALIFICATIONS FOR CHINESE LANGUAGE TEACHERS

ประทีป ว่องวีระยุทธ¹ อติเรก นวลศรี² ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร³ Hai Yang⁴

และเกียรติศักดิ์ ฟงปรัชชากุล⁵

Prateep Wongverayut¹ Adirek Nuansri² Siripen Ungsitipoonporn³ Hai Yang⁴

and Kiattisak Fongprechakun⁵

¹วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ²บริษัท สยามเจมส์กรุป จำกัด

³สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ⁴โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และ

⁵วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

¹Mahidol University International College (MUIC) ²Siam Gems Group

³Linguistics at Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University

⁴Mahidol Wittayanusorn School and ⁵Pridi Banomyong International College, Thammasat University

Received: March 7, 2019 / Revised: June 19, 2019 / Accepted: June 25, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ (สาขาภาษาจีน) นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำสมรรถนะมาตรฐานอาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเพื่อนำไปพัฒนาและกำหนดเป็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานของประเทศไทย โดยดำเนินการศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของต่างประเทศ และคัดเลือกประเทศที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นต้นแบบของการพัฒนามาตรฐานของประเทศไทย จากการศึกษาผู้วิจัยได้เลือกประเทศจีน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศเจ้าของภาษาโดยตรง และมีการประกาศใช้มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการและมีความเป็นสากล และประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนคือ ประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีแนวทางการจัดทำมาตรฐานที่น่าสนใจ รวมถึงมีบริบทที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยจากการสังเคราะห์แนวทางของทั้ง 3 ประเทศ พบว่า สมรรถนะที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) ความรู้พื้นฐานภาษาจีน 2) ความรู้ความสามารถในการสอนและถ่ายทอดความรู้ 3) ความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนและวัดประเมินผล และ 4) จรรยาบรรณความเป็นครูและการพัฒนาวิชาชีพ

คำสำคัญ: มาตรฐานอาชีพ คุณวุฒิวิชาชีพ มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีน

Abstract

The study of the concepts of professional standards and qualifications is a part of Thailand Professional Qualification Institute's (Public Organization) project on developing professional standards competencies for Chinese language teachers in Thailand. It aimed at obtaining data information from analyzing and synthesizing documents. Then, the analyzed data information was used to develop and formulate an approach for the preparation of professional standards for Chinese language teachers in Thailand. Through a study of concepts of professional standards and qualifications for Chinese language teachers in nine countries. The countries with outstanding practices were selected as a guiding model for the development of professional standards and qualifications for Chinese language teachers in Thailand. From the study, the following countries were selected: China being a native Chinese country, the United States having adopted Chinese language teacher official professional standards and professional qualifications that are internationally accepted, and Malaysia having interesting guidelines for making professional standards and having context similar to Thailand. By synthesizing the guidelines of all 3 countries, it was found that the competencies used as guidelines for the development of the Chinese language teacher professional standards in Thailand consisted of 4 competencies, namely 1) fundamentals of Chinese language, 2) knowledge and ability to teach and to transfer knowledge, 3) classroom management ability and assessment measures, and 4) ethics, teachership, and professional development.

Keywords: Professional standards, Professional qualifications, Chinese language teacher qualification

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาระบบการจัดการศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนที่ศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวต้องมีความรู้ในด้านภาษาจีนเป็นอย่างดี และมีมาตรฐานเทียบเท่าเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยใช้ระบบคุณวุฒิทางการศึกษาเป็นเครื่องมือวัดระดับความสามารถนั้น และยังเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการจ้างงานในองค์กรภาครัฐและเอกชนมาโดยตลอด จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมไปถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องมีระบบการคัดกรองบุคคลเข้าทำงานที่นอกเหนือจากการใช้ระบบคุณวุฒิทางการศึกษา ระบบการรับรองมาตรฐานอาชีพ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “อาชีพผู้สอนภาษาจีน” ที่ต้องเน้น

ทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะ งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยพบว่า หลักสูตรภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษาเริ่มมีแนวโน้มเป็นหลักสูตรด้านวิชาชีพ รวมถึงเปิดสอนเป็นรายวิชาเลือกให้แก่ผู้สนใจจากคณะต่างๆ และเริ่มผลักดันเข้าสู่ระบบสหกิจศึกษามากขึ้น แต่ในแง่ของผู้สอนภาษาจีน แม้ว่าปัจจุบันจำนวนผู้สอนภาษาจีนมีเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ด้านการสอน ดังนั้นการเร่งผลิตผู้สอนภาษาจีนชาวไทยที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเน้นให้มีบทบาทในการสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน (Wasinanon, 2016: 264)

เช่นเดียวกับ Chalermchai (2010) กล่าวว่า การพัฒนาครูสอนภาษาจีนเป็นเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ใจความตอนหนึ่งว่า การพัฒนาครูสอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาวให้ได้มาตรฐานนั้น ต้องมีการกำหนดมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนโดยเทียบเคียงและปรับใช้ระบบการอบรมและการทดสอบมาตรฐานการสอน “เจียว-ซือจื่อเกอเจิ้งซู” ซึ่งเป็นมาตรฐานของสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับผู้สอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างประเทศ และกำหนดระดับความรู้ขั้นต่ำของผู้สอนภาษาจีน โดยใช้การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน หรือ HSK เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผู้สอนภาษาจีนให้ได้มาตรฐาน ในหลายปีที่ผ่านมาการศึกษาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา แม้ว่าภาควิชาภาษาจีนต่างๆ จะมีการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีนออกมาเป็นจำนวนมาก แต่เป็นที่น่าเสียดายที่น้อยคนนักจะประกอบอาชีพผู้สอนภาษาจีน ด้วยเหตุนี้เองภาครัฐจึงมีการผลักดันแผนส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับการศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกำลังครูจีนจำนวนมากในการขับเคลื่อน

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการศึกษภาษาจีนในประเทศไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนภาษาจีนจะต้องมีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนการสอนภาษาจีนให้มากขึ้น รวมไปถึงต้องมีระบบการรับรองคุณภาพของผู้สอนภาษาจีนเหล่านี้ด้วย ในหลายประเทศพบว่า ได้มีการพัฒนาระบบฐานสมรรถนะบุคลากร ซึ่งรู้จักกันดีในนามของ “ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ” เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคลากรในการประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในหลากหลายอาชีพเป็นจำนวนมาก โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (Thailand Professional Qualification Institute: TPQI) แต่ยังไม่มีการพัฒนาระบบมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีน จากความสำคัญดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเทศไทยต้องหันมาสนใจในเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบมาตรฐานอาชีพ

และคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทยต่อไป

ความเป็นมาของมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

คำว่า “มาตรฐานอาชีพ” ตามนิยามที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงแรงงาน หมายถึง การกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพ โครงการจัดทำมาตรฐานอาชีพ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้มีการดำเนินงานในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานดังกล่าว กล่าวคือ ต้องการให้มีระบบการรับรองความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะทางด้านวิชาชีพ โดยกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Thailand Professional Qualification Institute: TPQI, 2014)

ในบทความนี้ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีและเหมาะสมสำหรับการนำมาปรับใช้กับบริบทของประเทศไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

รัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมและผลักดันภาษาจีนให้เป็นภาษาสากล และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนภาษาจีนที่มากขึ้นอย่างรวดเร็วจากทั่วโลก สำนักงานคณะกรรมการบริหารการเผยแพร่งภาษาจีนแห่งชาติของประเทศจีน หรือ The Office of Chinese Language Council International (HANBAN) ซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ของสถาบันขงจื่อ ได้จัดทำมาตรฐานระดับความสามารถใช้ภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ เพื่อสามารถเทียบกับกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Common Framework of Reference for Languages) หรือ CEFR พร้อมด้วยการสร้างชุดข้อสอบมาตรฐาน เพื่อวัดความสามารถใช้ภาษาจีนระดับสากล ดังนี้ (The Office of Chinese Language Council International (HANBAN), 2007) 1) การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (Hanyu Shuiping Kaoshi)

หรือ HSK 2) การสอบวัดความสามารถการพูดภาษาจีน (Hanyu Shuiping Kouyu Kaoshi) หรือ HSKK 3) การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับเยาวชน (Youth Chinese Test) หรือ YCT 4) การสอบวัดความรู้ทางภาษาจีน เชิงธุรกิจ (Business Chinese Test) หรือ BCT และหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (International Curriculum for Chinese Language Education) เพื่อเป็นแนวทางและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับทุกประเทศที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ด้วยความต้องการในการเรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่ 3 ทำให้มหาวิทยาลัยในประเทศจีนไม่สามารถผลิตผู้สอนภาษาจีนจำนวนมากได้ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างระบบการรับรองผู้สอนภาษาจีนประจำท้องถิ่นในแต่ละประเทศ โดยใช้มาตรฐานเดียวกัน เรียกว่า “มาตรฐานครูสอนภาษาจีนสากล” จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการบริหารการเผยแพร่ภาษาจีนแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการการจัดทำมาตรฐานจากจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อเมริกา และสวีเดน ซึ่งคณะทำงานคือ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำต่างๆ สถาบันขงจื้อ และโรงเรียนมัธยม โดยมาตรฐานดังกล่าวได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 2007 และปรับปรุงใหม่อีกครั้งในปี ค.ศ. 2012 (The Office of Chinese Language Council International (HANBAN), 2012)

โดยมาตรฐานครูสอนภาษาจีนสากล จะประกอบไปด้วยหน่วยสมรรถนะ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้และความสามารถพื้นฐานสำหรับการสอนภาษาจีน 2) ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดการชั้นเรียน 4) ด้านวัฒนธรรมจีนและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และ 5) ด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและการพัฒนาด้านอาชีพ (The Office of Chinese Language Council International (HANBAN), 2012)

มาตรฐานครูสอนภาษาจีนสากลนี้ นอกจากจะใช้เป็นมาตรฐานในการผลิตครูสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติแล้ว ยังใช้เป็นมาตรฐานของสถาบันขงจื้อในการคัดเลือกและอบรมครูสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย โดยใช้เป็นมาตรฐานการรับรอง

คุณวุฒิของครูสอนภาษาจีน และเป็นมาตรฐานหลักสูตรในการผลิตครูสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองระดับปริญญาโท

ประเทศสหรัฐอเมริกา

การเรียนการสอนภาษาจีนในสหรัฐอเมริกามีความจำเป็นเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในปี ค.ศ. 2001 ได้มีการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนเบื้องต้น โดย Chinese Language Association of Secondary-Elementary Schools. (CLASS) (2009) โดยความร่วมมือกับ The National East Asian Languages Resource Center หรือ NEALRC ของ Ohio State University (Lee, Lin & Su, 2007)

ภาษาจีนถูกจัดอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ความแตกต่างทางด้านภาษาศาสตร์ทำให้คนอเมริกันซึ่งพูดภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่มิเรียนภาษาจีนได้ยาก ทั้งยังแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมตะวันตกกับตะวันออกอีกด้วย ผู้ใช้ภาษาอังกฤษจึงเข้าใจภาษาจีนได้ยากกว่าภาษาทางดำนยุโรป เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน ฯลฯ สมมติฐานเบื้องต้นในการเรียนภาษาจีนในสหรัฐอเมริกานั้น การพูดต้องมาก่อนการเขียน การเรียนภาษาจีนจึงใช้เวลานาน ซึ่งจะให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต้องเรียนในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนกระบวนการไปพร้อมกับเนื้อหา ประกอบด้วย การใช้ภาษา และการอธิบายภาษา นอกจากส่วนประกอบด้านภาษาศาสตร์แล้ว ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และหน้าที่ของภาษา ต้องให้ผู้เรียนรู้วิธีการสื่อสารด้วย จึงจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนด้วย

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนเบื้องต้นของอเมริกา จะประกอบด้วยสมรรถนะ 12 สมรรถนะ แต่ละสมรรถนะประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติต่อการทำงาน และด้านความสามารถ ดังนี้ 1) ความรู้และทักษะการใช้ภาษา 2) ความรู้ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ 3) ความรู้ความสามารถด้านวัฒนธรรม 4) ความรู้ความสามารถ

ด้านการเรียนรู้ภาษาที่สอง 5) ความรู้ด้านการเจริญวัยของเด็กนักเรียน 6) ความรู้ความสามารถด้านผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน 7) ความรู้ความสามารถด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน 8) ความรู้ความสามารถในการวางแผนการสอนและกลยุทธ์การสอน 9) ความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล 10) ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร 11) ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และ 12) ความรู้ความสามารถในการพัฒนาด้านอาชีพ

ประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียมีการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีน แต่ยังไม่มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และเพิ่มพูนทักษะของผู้สอนภาษาจีน จึงได้มีการสร้างและกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยผ่านการวิจัยและสำรวจความคิดเห็น แล้วนำผลการวิจัยที่ได้นั้นมาจัดทำกรอบมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีน นอกจากนี้ยังมีการระดมความคิดเห็นในการจัดทำกรอบมาตรฐานดังกล่าว จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสาระสำคัญในการประชุมคือ การกำหนดโครงสร้างสมรรถนะหลักและสมรรถนะย่อยที่สามารถนำไปใช้ได้ ในทางปฏิบัติจริง และการจัดทำรูปแบบรายละเอียดเนื้อหาของสมรรถนะ โดยประกอบด้วย 4 สมรรถนะ ดังนี้ (Terng, 2014) 1) ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางภาษา 2) ความรู้เฉพาะทาง 3) ความรู้และทักษะในการสอน และ 4) คุณสมบัติของครูสอนภาษาจีน

ประเทศออสเตรเลีย

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของประเทศออสเตรเลีย สร้างขึ้นโดยสมาคมครูสอนภาษาสมัยใหม่แห่งประเทศออสเตรเลีย (Australian Federation of Modern Language Teachers Associations: AFMLTA, 2008) ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านภาษาและวัฒนธรรม 2) สมรรถนะในการให้การศึกษาด้านภาษา จริยธรรม และความรับผิดชอบ 3) สมรรถนะด้านทฤษฎีและปฏิบัติในการจัดการศึกษา การเชื่อมโยงกับสังคมและโลกภายนอก และบุคลิกในความเป็นครู

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีการจัดอบรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพครูทุกสาขาวิชา หากไม่ได้จบด้านการสอน ต้องเข้ารับการอบรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรด้านการสอนเป็นเวลาประมาณ 1 ปี (Post Graduate Diploma of Education) หรือ PGDE จาก National Institute of Education จึงสามารถปฏิบัติงานในอาชีพครูผู้สอนได้ ถึงแม้จะมีการอบรมเพื่อพัฒนาด้านคุณวุฒิ แต่สิงคโปร์ยังไม่มีการใช้มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ แต่มีการกำหนดกรอบคร่าวๆ โดย Singapore Center for Chinese Language หรือ SCCL (Goh & Lee, 2008) ซึ่งสมรรถนะที่กำหนดขึ้นนั้นมีความคล้ายคลึงกับประเทศมาเลเซีย ดังนี้ 1) มีความรู้ความเข้าใจในทักษะการสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง 2) สามารถใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าให้กับผู้เรียน 4) แสวงหาแนววิธีการสอนใหม่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และ 5) วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ประเทศอังกฤษ

มาตรฐานหลักที่ประเทศอังกฤษใช้ในการรับรองผู้สอนภาษาจีนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท (BBC, 2008) ได้แก่ 1) PGCE (Postgraduate certificated in education) หรือประกาศนียบัตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต ใช้เวลาเรียน 1 ปี เป็นหลักสูตรต่อเนื่องมาจากระดับปริญญาโทและปริญญาตรี เป็นหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นสูงที่ได้การยอมรับในอังกฤษและเวลส์ นอกจากจะผ่านเกณฑ์มาตรฐานสถานะครู Qualified teacher status แล้ว ยังเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สามารถสอนในไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สกอตแลนด์ และอื่นๆ ได้อีกด้วย 2) GTP (Graduate Teacher Program) หรือครูบัณฑิต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ต้องการประกอบวิชาชีพครูแต่ไม่มีวุฒิปริญญาตรี รับสมัครทั้งระดับปริญญาตรีและครูอัตราจ้างชั่วคราวตามสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมไปถึงชาวต่างชาติ โดย GTP เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมเฉพาะด้านผู้เรียน

จะต้องฝึกสอน รวบรวมเนื้อหา ทำแผนการเรียน การสอน ถูกสังเกตการสอน บันทึกผลการสอน โดยเกณฑ์การประเมินค่อนข้างได้มาตรฐาน ผู้ที่ผ่าน เกณฑ์การพิจารณาจะถือว่าผ่านการรับรองสถานะ วิชาชีพครู และ 3) RTP (Registered Teacher Program)/SCITT (School Centered Initial Teacher Training) ถูกออกแบบให้รับผู้สอนเข้าไปยังโรงเรียน ที่อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาล สำหรับผู้ที่จบการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สาขาการศึกษา แต่มีวุฒิต่ำกว่า ระดับประกาศนียบัตรด้านการศึกษาและได้ลงทะเบียน แรงความประสงค์ที่จะประกอบวิชาชีพครูในโรงเรียน ที่สังกัดการประสานงานกับมหาวิทยาลัยที่เปิดรับ ลงทะเบียน โดยจะมี The Training and Development Agency for Schools เป็นผู้รับผิดชอบในการฝึกอบรม โดยผู้ที่ผ่านการสังเกตการณ์ครบ 2 ปี จะได้รับรองว่า ผ่านการรับรองสถานะวิชาชีพครู (Qualified Teacher Status)

ประเทศไต้หวัน

ไต้หวันเป็นประเทศที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษา ราชการ จึงไม่มีการกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิ วิชาชีพผู้สอนภาษาจีนที่ตายตัว ไต้หวันจึงมุ่งเน้นไปที่ ความสามารถจริงที่จำเป็นต่อการสอนและประสิทธิผล ของการสอนโดยตรง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ทางสังคมของสถาบันการศึกษาและเพิ่มความเชื่อมั่น ให้กับผู้เข้ารับการศึกษา จึงมีระบบการคัดกรองผู้สอน โดยประเมินจากเกณฑ์มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิ วิชาชีพผู้สอนภาษาจีนคือ 1) เป็นผู้ที่ได้รับการเข้า อบรมหลักสูตรมาตรฐานการประกอบวิชาชีพครูผู้สอน ภาษาจีน 2) เป็นผู้ผ่านการสอบวัดระดับตามเกณฑ์ ที่กำหนด

ไต้หวันเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งการสอบวัดระดับ ภาษาจีนในไต้หวัน (The Test of Chinese as a Foreign Language) หรือ TOCFL (Office of Global Mandarin Education, 2016) โดยอ้างอิงการจัดระดับจากระบบ ของยุโรปและสหรัฐอเมริกา และถูกนำไปใช้กัน อย่างแพร่หลายในอีกหลายประเทศทั้งในทวีปยุโรป อเมริกา เอเชีย และออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งประเทศไทย เองก็มีการสอบวัดระดับภาษาจีนโดยใช้เกณฑ์ของ

The Test of Chinese as a Foreign Language (TOCFL) จัดโดยสมาคมจงหัวแห่งประเทศไทย ซึ่งเกณฑ์ในการ วัดระดับ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ A B C และแยก ย่อยเป็น 6 ขั้น ดังนี้ ระดับ A 1) ขั้นเริ่มต้น 2) ขั้น พื้นฐาน ระดับ B คือ 3) ขั้นกลาง 4) ขั้นสูง และระดับ C คือ 5) ขั้นชำนาญการ 6) ขั้นวิทยฐานะ

การจัดระดับเกณฑ์การวัดพื้นฐานความสามารถ ด้านภาษาจีนทั้ง 6 ขั้นนี้ ได้ยึดตามเกณฑ์ของโครงการ มาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ CEFR (Common European Framework of Reference) และ เกณฑ์การวัดของสมาคมการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารในประเทศสหรัฐอเมริกา (American Council on the Teaching of Foreign Languages: ACTFL) (ACTFL, 2008)

ประเทศเกาหลีใต้

เกาหลีใต้เป็นประเทศหนึ่งที่มีผู้นิยมเรียน ภาษาจีนเป็นจำนวนมาก เห็นได้จากจำนวนนักศึกษา ที่ไปเรียนในประเทศจีนมีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้สถาบันขงจื่อแห่งแรกของโลกก็ถูกก่อตั้งขึ้น ในกรุงโซลในเกาหลีใต้อีกด้วย อีกทั้งเกาหลีใต้ยังมี จำนวนผู้สอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน หรือ HSK มาก เป็นอันดับหนึ่งของโลก (ข้อมูล ณ ปี ค.ศ. 2016)

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเกาหลีใต้ยังไม่มีมาตรฐาน อาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีน เกาหลีใต้ ยังคงใช้ระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูสอน ภาษาจีนที่ออกโดยมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งนี้ผู้มีสิทธิ ได้รับใบอนุญาตจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ (Korea Institute for Curriculum and Evaluation, 2016) 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน เช่น สาขาวิชา ภาษาจีน สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมจีน สาขาวิชา การสอนภาษาจีน เป็นต้น 2) มีประสบการณ์ฝึกสอนเป็น ระยะเวลาอย่างน้อย 12 สัปดาห์ และ 3) เป็น ผู้ที่มีผลการเรียนดี (จากมากไปน้อยตามจำนวนโควตา ที่มหาวิทยาลัยต้นสังกัดได้รับ) สำหรับการรับอาจารย์ สอนภาษาจีนจะมีการจัดสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือก บุคลากรตามจำนวนตำแหน่งว่างของแต่ละเมือง ซึ่งการสอบจะแบ่งเป็น 2 รอบ การสอบในรอบที่ 1

ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านศึกษาศาสตร์ จัดสอบในรูปแบบการเขียนบทวิเคราะห์ และ 2) ความรู้ด้านภาษาจีน จัดสอบในรูปแบบข้อสอบปรนัย รอบที่ 2 ประกอบด้วย 1) การสอบสัมภาษณ์ 2) การสอบเขียนแผนการสอน 3) การสอบสอน และ 4) การคัดเลือกจะดูจากคะแนนรวมจากมากไปน้อย สำหรับผู้ที่ได้รับคัดเลือกแล้ว กระทรวงศึกษาธิการยังมีข้อกำหนดว่าเมื่ออายุงานครบ 1 ปีต้องเข้ารับการอบรมภาคบังคับครั้งที่หนึ่ง และอายุงานครบ 3 ปี ต้องเข้ารับการอบรมภาคบังคับครั้งที่สอง หลังจากนั้นจะสามารถเลือกเข้ารับการอบรมได้ตามสมัครใจ โดยจะได้รับใบอนุญาตตลอดชีพโดยไม่ต้องต่ออายุ

ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนมายาวนาน ปัจจุบันญี่ปุ่นยังไม่มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนแต่มีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพผู้สอนภาษาจีน ดังนี้ 1) ผู้ประกอบอาชีพผู้สอนภาษาจีนจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งรับรองเฉพาะการสอนภาษาจีนเท่านั้น 2) ผู้ประกอบอาชีพผู้สอนภาษาจีนต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งเกี่ยวกับภาษาจีน หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งเกี่ยวกับภาษาจีน ทั้งนี้จะต้องเลือกเรียนรายวิชาด้านศึกษาศาสตร์เพิ่ม และต้องผ่านการฝึกสอนอย่างน้อย 3 สัปดาห์ พร้อมทั้งมีใบผลคะแนนสอบภาษาจีนของญี่ปุ่น (中国语检定試験) (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology Japan, 2017) ตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป หรือต้องมีประสบการณ์การไปศึกษาต่อต่างประเทศ (ประเทศจีนหรือประเทศไต้หวัน) เป็นเวลา 6 เดือนขึ้นไป 3) เมื่อสำเร็จตามหลักสูตรแล้วจะได้รับใบประกาศวิชาชีพครูตลอดชีพ และ 4) ครูผู้สอนภาษาจีนทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมอย่างน้อย 30 ชั่วโมงภายในระยะเวลา 10 ปี

จากการศึกษามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีน ของประเทศต่างๆ พบว่าสมรรถนะหลักในมาตรฐานมีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน

กล่าวคือ ผู้สอนภาษาจีนต้องมีองค์ประกอบความรู้พื้นฐานภาษาจีนองค์รวมที่ดี เช่น สัทศาสตร์ คำศัพท์ ไวยากรณ์ ตัวอักษรจีน เป็นต้น อีกทั้งต้องมีความรู้ด้านทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ส่วนความแตกต่างระหว่างมาตรฐานของแต่ละประเทศนั้น โดยส่วนใหญ่อยู่ที่การจัดหมวดหมู่ปลั๊กย่อยของสมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน เป็นต้น

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีการจัดทำมาตรฐานอาชีพเพื่อกำหนดเป็นสมรรถนะของผู้ประกอบอาชีพด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานอาชีพด้านอุตสาหกรรม มาตรฐานอาชีพด้านธุรกิจบริการ มาตรฐานอาชีพด้านงานภาษาต่างประเทศ และล่ามแปล เป็นต้น แต่ยังมีได้มีการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีน ดังนั้น การจัดทำมาตรฐานดังกล่าว สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ วิเคราะห์ ศึกษาเปรียบเทียบผลสำเร็จและประสบการณ์ของประเทศต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศต่างๆ พบว่าประเทศที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มีการจัดทำมาตรฐานได้ครบถ้วน และมีบริบทใกล้เคียงสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกา และประเทศมาเลเซีย สาเหตุสำคัญในการเลือกประเทศจีนเป็นต้นแบบในการศึกษานั้น เนื่องจากจีนเป็นประเทศเจ้าของภาษาและเป็นผู้รณรงค์บุกเบิกด้านการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ ประกอบกับความต้องการและผู้คนสนใจเรียนภาษาจีนทั่วโลกมีจำนวนมากขึ้น จีนได้มีการกำหนดเกณฑ์วัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวนี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการสรรหาครูผู้สอนภาษาจีน

ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับ การวัดผลความรู้ความสามารถทางภาษาจีนและการเขียนตำราภาษาจีนอีกด้วย

ส่วนสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านการสอนภาษาต่างประเทศ โดยได้จัดทำมาตรฐานในการเรียนรู้และศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อผลักดันให้ชาวอเมริกันให้ความสนใจกับการเรียนรู้ภาษาประเทศอื่น นอกจากภาษาอังกฤษ ต่อมาในปี ค.ศ. 2006 รัฐบาลได้ประกาศนโยบาย “National Security Language Initiative” จึงได้กำหนดให้ภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาที่สำคัญ “Critical language” ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนภาษาจีนในอเมริกามีจำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และได้มีการประกาศใช้มาตรฐานการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาอย่างเป็นทางการมาจนถึงปัจจุบัน

นอกเหนือจากจีนและอเมริกาแล้ว ประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างมาเลเซียก็เป็นประเทศที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะยังมิได้มีการประกาศใช้มาตรฐานอาชีพครูสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ แต่ทว่าเราได้เห็นความพยายามในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง โดยการริเริ่มการศึกษาวิจัยของผู้เชี่ยวชาญและคณะครูอาจารย์ต่างๆ เพื่อร่วมกันจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนขึ้น โดยแต่ละประเทศมีความเหมือนความต่าง จุดเด่น จุดด้อย คือ ประเทศจีนให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะหลักตามมาตรฐานมาเลเซียและสหรัฐอเมริกา กำหนดการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน นอกจากนี้ ประเทศจีนและมาเลเซียให้ความสำคัญกับความรู้ความเข้าใจภาษาของประเทศอื่นๆ เพราะความรู้ความเข้าใจดังกล่าวนี้ จะเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งในการเข้าใจผู้เรียน และสามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดีขึ้น ดังนั้นผู้สอนจะต้องสามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาจีนกับ

ภาษาอื่นๆ ได้ สหรัฐอเมริกา แบ่งเนื้อหาสมรรถนะหลักออกเป็น 12 สมรรถนะ ในแต่ละสมรรถนะสามารถแยกออกเป็นสมรรถนะย่อยๆ และเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูผู้สอน จะเห็นได้ว่ามาตรฐานของอเมริกาจะมีความละเอียดค่อนข้างสูง แต่หากพิจารณาถึงการนำไปใช้จริง มาตรฐานดังกล่าวอาจเป็นข้อเรียกร้องที่สูงมากเกินไป ซึ่งเป็นการยากที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายในทางปฏิบัติได้ ซึ่งหากศึกษาโดยละเอียดแล้ว จุดเด่นที่มาตรฐานของอเมริกาให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ พัฒนาการด้านการเรียนภาษาในแต่ละช่วงวัย การวิเคราะห์ผู้เรียน จิตวิทยาผู้เรียน การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน เป็นต้น แต่มาตรฐานของประเทศจีนและมาเลเซียได้กำหนดเรื่องดังกล่าวให้เป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน ซึ่งสมรรถนะของประเทศจีน ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้และความสามารถพื้นฐานสำหรับการสอนภาษาจีน 2) ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 3) ด้าน การจัดการเรียนการสอนและการจัดการชั้นเรียน 4) ด้านวัฒนธรรมจีนและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และ 5) ด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและการพัฒนาด้านอาชีพ ซึ่งในสมรรถนะด้านต่างๆ จะประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่สำคัญ เช่น ความรู้พื้นฐานและหลักการเรียนรู้ด้านภาษาจีน ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่เหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา การออกแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลความรู้พื้นฐานด้านวัฒนธรรมจีน และจรรยาบรรณผู้สอนภาษาจีน เป็นต้น

เช่นเดียวกันกับประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางภาษา 2) ความรู้เฉพาะทาง 3) ความรู้และทักษะในการสอน และ 4) คุณสมบัติของครูสอนภาษาจีน ซึ่งในสมรรถนะหลัก 4 ด้าน จะประกอบด้วยสมรรถนะย่อยต่างๆ เช่น ความสามารถและทักษะทางภาษา ความรู้ความเข้าใจภาษาจีน แนวคิด ทฤษฎีการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ การสอนความสามารถในการจัดการห้องเรียน การประเมินผลและคุณสมบัติของครูผู้สอน ซึ่งในสมรรถนะย่อยต่างๆ

ของประเทศจีนและมาเลเซียจะครอบคลุมมาตรฐานที่สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญทั้งหมด

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของประเทศจีน อเมริกา และมาเลเซีย สามารถกำหนดสมรรถนะที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) ความรู้พื้นฐานภาษาจีน 2) ความรู้ความสามารถในการสอนและถ่ายทอดความรู้ 3) ความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนและวัดประเมินผล 4) จรรยาบรรณความเป็นครูและการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งจะไปพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทยในการศึกษาครั้งต่อไป

บทสรุป

การศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารไปสู่การพัฒนา และกำหนดเป็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย โดยการพัฒนามาตรฐานของประเทศไทยในครั้งนี้จะดำเนินการศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น

ประเทศที่มีการประกาศใช้มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการค่อนข้างมีความเป็นสากล และคัดเลือกประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีแนวทางการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนที่น่าสนใจ รวมถึงบริบทของประเทศและการจัดการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศ มีความใกล้เคียงกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยจากการสังเคราะห์แนวทางของทั้ง 3 ประเทศ พบว่า สมรรถนะที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) ความรู้พื้นฐานภาษาจีน 2) ความรู้ความสามารถในการสอนและถ่ายทอดความรู้ 3) ความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนและวัดประเมินผล 4) จรรยาบรรณความเป็นครูและการพัฒนาวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาแนวมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาจีนในครั้งนี้ นอกเหนือจากการศึกษาจากเอกสารการพัฒนามาตรฐานของประเทศต่างๆ แล้ว ควรมีการศึกษาข้อมูลสมรรถนะที่จำเป็นของผู้สอนภาษาจีน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาเอกสารต่างๆ และแนวทางการพัฒนามาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

References

- American Council on the Teaching of Foreign Languages: ACTFL. (2008). *World-Readiness Standards for Learning Languages*. Retrieved October 19, 2018, from <https://www.actfl.org>
- Australian Federation of Modern Language Teachers Associations: AFMLTA. (2008). *Professional Standards for Accomplished Teaching of Languages and Cultures, Language Specific Annotations: Chinese*. Retrieved September 5, 2018, from http://pspl.afmlta.asn.au/doclib/annotation_chinese.pdf
- BBC. (2008). *Teaching Chinese in UK*. Retrieved October 3, 2018, from http://www.bbc.co.uk/china/studyintheuk/qanda/story/2008/08/080818_teachchinese.shtml
- Chalermchai, U. (2010). *Chinese Language Teaching Promotion: Chinese Language Teaching Situation of High Schools in Chiangmai*. Retrieved May 15, 2018, from <http://www.vajiravudh.ac.th/KM/Vichakarn-Document/teaching-doc/> [in Thai]

- Chinese Language Association of Secondary-Elementary Schools (CLASS). (2009). *Chinese Language Teaching in America: K-12 Chinese Flagship Program*. Retrieved from December 20, 2018, from <https://classk12.org>
- Goh, K. C. & Lee, O. K. (2008). *The Professional Qualifications for Teachers in Singapore: Teachers' Morality Assessment, Knowledge Perceptions and Teaching Skills*. National Institute of Education, Nan Yang Technological University, Singapore.
- Korea Institute for Curriculum and Evaluation. (2016). *Chinese Language Curriculum and Teaching Situation in South Korea*. Retrieved September 6, 2018, from <http://kice.re.kr/sub/info.do?m=010602&s=kice.s>
- Lee, L. C., Lin, Y. L. & Su, C. W. (2007). *CLASS Professional Standards for K-12 Chinese Language Teachers*. National East Asian Languages Resource Center, The Ohio State University, America.
- Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology Japan. (2017). *The Society of Chinese Proficiency Testing in Japan*. Retrieved September 4, 2018, from http://www.mext.go.jp/a_menu/shotou/kyoin/daigaku/detail/1287070.htm
- Office of Global Mandarin Education. (2016). *Taiwan's National Standardized Test for Chinese Language Proficiency, Test of Chinese as a Foreign Language: TOCFL*. Retrieved October 20, 2018, from <http://www.tw.org/tocfl/>
- Terng, H. F. (2014). *A Study of Teachers' Competency Standards and Teaching Mandarin as a Second Language in Malaysian Public University*. University Tunku Abdul Rahman, Malaysia. [in Chinese]
- Thailand Professional Qualification Institute: TPQI (Public Organization). (2014). *Professional standards*. Retrieved January 5, 2019, from <https://www.tpq.go.th/๒๐๑๔/standard.php> [in Thai]
- The Office of Chinese Language Council International (HANBAN). (2007). *Standards for Teachers of Chinese to Speakers of Other Languages*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press. [in Chinese]
- The Office of Chinese Language Council International (HANBAN). (2012). *Standards for Teachers of Chinese to Speakers of Other Languages (Revised Edition)*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press. [in Chinese]
- Wasinanon, N. (2016). The Study of Thailand's Systematic Chinese Teaching Management if Higher Education. *Chinese Studies Journal Kasetsart University*, 9(2), 263-287. [in Thai]

Name and Surname: Prateep Wongverayut

Highest Education: Ph.D. (Linguistics and Applied Linguistics), Minzu University, Beijing, China

University or Agency: Mahidol University International College (MUIC)

Field of Expertise: Linguistics and Applied Linguistics and Chinese as a foreign language

Name and Surname: Adirek Nuansri

Highest Education: M.Ed. (Curriculum and Teaching Methodology), Beijing and Culture University, Beijing, China.

University or Agency: Siam Gems Group

Field of Expertise: Curriculum and Teaching Methodology

Name and Surname: Siripen Ungsitipoonporn

Highest Education: Ph.D. (Linguistics), Mahidol University

University or Agency: Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University

Field of Expertise: language description and revitalization, mother-tongue based multilingual education, and Hakka Chinese linguistics.

Name and Surname: Hai Yang

Highest Education: Modern Chinese Language from Chinese Language and Literature Department, Xiangtan University

University or Agency: Mahidol Wittayanusorn School

Field of Expertise: Teaching Chinese as a foreign language and Chinese culture

Name and Surname: Kiattisak Fongprechakun

Highest Education: Ph.D. (Linguistics and Applied Linguistics), Minzu University, China

University or Agency: Pridi Banomyong International College Thammasat University

Field of Expertise: Teaching Chinese as a foreign language